TRACTATVS

DE ANTIQVITATIBVS TEMPORVM

DN. AYMONIS CRAVETTAE à Sauiliano Iureconſulti clariſsimi, & Senatoris Illuſtriſsimi Ducis Ferrarienſis:

Quæſtio item in vtranque partem ſuper STATVTO FERRARIENSI, de mulierum indemnitatibus.

Quibus D. CRAVETTAE *repetitionem* RVBRICAE DE LEGATIS PRIMO, *nouè adiecimus.*

LVGDVNI,
Apud Hæredes Iacobi Iuntæ,
1559.

BIBLIOTHECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

Colleg. Soc. Iesu Salm. ex dono Regum

Num. 46 caxo. 9 num. 17

AD ILLVSTRISSIMVM DVCEM FERRARIAE Herculem Eſtenſem quartum, Operis dedicatio.

QVI patria procul, in aliena prouincia
agunt, princeps Illuſtriſsime, gaudijs il
lis placidiſsimis intermiſsis, quæ ipſa
blanda illa neceſſariorum atque bene-
uolorũ conſuetudo ſpontè & largiſsi-
mè profert, hoc moris ſolennis habent
rationem quamcunque petere ineundæ apud Dominum gra
tiæ: tum quibus præterea rebus alijs inſeruiant, ad quos fu
turus ſit uſus. Quibus autem ueſtigijs ad locum eiuſmodi
paratioribus conſcendat quis, atque muneris uniuſcuiuſ-
piam largitione, haud facilè uideo. Cui enim uel beatiſsimo
uiro non munera rideant? Planè donãdi genera infinita pe-
nè dixerim pro ingenio perſonarum ac temporũ conditio-
ne, ut cuique ius eſt, ita benignum agit. quem mihi fructum
in ampliſsima iuris diſciplina longiſsimè inexauſtóque nego
tio peperi, eius ipſius partẽ in medium nunc affero: & cum
nemine quidem nõ partiar, qui ipſe ſacrarum legum ſtudio
ducitur, ſed enim laboris tanti cõpendium ita cõmune omni
bus facio, ut illius decus & pretium ad integrũ ſibi excellen
tia tua eroget, uniuerſúmque uẽdicet, mirificè enim princi-
pibus adblanditur antiquitas uenerãda, idémque ipſum ab
dicantiũ rabie (quæ tanti principis iuſtitia eſt minimè ob-
ſcura) ſaluũ & incolume præſtet. Cui uni tenue hoc opus
quidem, ſed nõ otioſum tamen, ſacratũ eſſe maximè cupiã,
quo ſcilicet mancipij ſui affectus ad eam uel in partẽ certè
cõpertos habeat. Itaque ipſum munus hoc, quamlibet exile
& tenue, à ſerui manu delatũ, non reiectũ eſſe commiſeris,
princeps placidiſsime: at animo ſanè ita leni facilique, quan
tulum illud, excipies, ut creſcat interim ad gratiora animus.
Vale princeps ter ampliſsime.

TRACTA-

TRACTATVS DE ANTIQVITATE TEMPORVM, LONGE INSIGNES & Docti, Aymone Crauetta à Sauiliano Iureconſulto clariſſimo Authore.

OPERIS PARTITIO.

DIVINO priùs ſubſidio ex corde inuocato: Quia ex diuiſione aut diſtinctione quæſtionum negotium fit clariùs, c. ſuper literis. de reſcript. Abbas in conſi. 95. col. j. ad fin. libr. j. & diuiſa ſeu diſtincta *meliùs intelliguntur*. l. j. in princip. iuncta gloſſ. de doli except. §. ſed nõ vſque. inſtit. de legatis. Iaſon in conſi. 24. col. ij. lib. j. ſed ante Iaſo. illa iura citauit gloſ. in procœmio inſtitutio. §. igitur. in verbo, eaſdem. vbi gloſſ. quòd partitio ſeu diuiſio librorum tria operatur: Animum legentis incitat: mentem intelligentis præparat: memoriam artificioſè reformat. ideò diuidendum duxi hunc tractatum Antiquitatis, in quinque partes. In prima parte dicemus, quid dicatur antiquum in materia probationis. & in hac prima parte in ſpecie dicemus de multis quæſtionibus: quomodò & qualiter probationes leuiores ſufficiant in antiquis. In ſecunda parte dicemus, quid dicatur antiquum, aut de antiquo in materia præſumẽdæ ſolennitatis extrinſecę in actibus iudicialibus: puta in ſentẽtia. In *tertia parte*, quid dicatur antiquum in materia præſumẽdę ſolennitatis extrinſecę in actibus extraiudicialibus: puta in alienationibus bonorũ eccleſiæ, vniuerſitatis, & minorũ. In quarta parte quid dicatur de antiquo in materia præſcriptionis tẽporis, cuius initij memoria nõ extat in cõtrarium. In quinta videbimus quid di-

EIUSDEM AYMONIS CRAVETTAE EX Sauiliano, ſuper ſtatuto Ferrarienſi de indemnitatibus mulierum, Quæſtio in vtranque partem.

*

SVMMARIVM.

1 *Conſenſus requiſitus ex forma ſtatuti, an poſsit præſtari per procuratorem, aut nuntium remiſsiuè.*

2 *Conſenſus præſtitus ex neceſsitate aut forma ſtatuti, non præiudicat. nume. 36. 38. vbi videndum. & nume. 39.*

3 *Conſenſus præſtitus ſuper actu nullo, nõ præiudicat. ſed vide nume. 40.*

4 *Conſentiens non obligatur ex actu, cui conſenſit. & nume. 41.*

Ius ſuperueniens non confirmat contractum rei alienæ nullum, quando ex tali contractu quis non obligatur. vide nume. 11. 13. 14. 24. 28.

5 *Acceſſoria reuocantur, reuocato principali. & nume. 13. latiùs. nu. 19. 47.*

6 *Hypotheca non conſiſtit ſine obligatione perſonali. vide nume. 45.*

Conditio tacita intelligitur in quolibet actu, ſi actus de iure teneat.

Renuntiationes & pœnæ appoſitæ in compromiſſo, habent tacitam conditionem, ſi laudum validum ſequatur.

7 *Rati promiſsio, an ſit ſuperflua, & an alteret naturam principalis diſpoſitionis. nume. 48.*

8 *Fauorabile an dicatur ſtatutum Ferrariæ ſub rubrica de indemnitate mulierum.*

9 *Extenſio ſit in materia odioſa, quando agitur, vt obuietur fraudibus.*

10 *Impropriè & largè intelliguntur verba in materia fauorabili.*

11 *Dolus an arguatur contra eum, qui contrahit contra prohibitionem ſtatuti. nume. ibid. & 53.*

12 *Conſentiens alienationi rei, in qua ius habet, ſibi præiudicat.*

13 *Curatoris contractus non ſeruata forma iuris, nõ dicitur nullus, in odium ipſius curatoris. & latiùs nume. 19. 20. 21. 28.*

15 *Intellectus ille in dubio capiendus eſt, qui conuenit rubricæ. nume.*

Admini-

REPETITIO RVBRICAE FF. DE LEGA. I.

edita in magnifica Ferrarienſium Academia per magnificum & excellentiſsimum Iureconſultum dominum Aymonem Crauettam

A SAVILIANO EX DOMINIS GEnolis Senatorem Illuſtriſsimi Ducis Ferrariæ.

*

SVMMARIVM.

1 *Continuationem fieri ad proxima regulare.*
Continuare verbum quid.
2 *Ordo ſeruandus in omnibus.*
3 *In ſucceſsionibus inteſtatorum ex ordine proximiores remotioribus præferuntur.*
4 *Relatio fit ad proximà.*
5 *Partitio materiarum tres effectus operatur.*
6 *Continuatio à remotis an quandoque fieri poſsit.*
7 *Dictum à dicti ratione regulatur.*
8 *Medio inhabili extrema coniungi impediri.*
9 *Teſtamenti appellatione largè veniunt codicilli: niſi de vtroque expreſsè mentio ſeparatim facta ſit. & nume. 11.*
10 *Codicilli quando propriè teſtamentum dicantur.*
12 *Maſculinum non concipit fœmininũ quandoque de vtroque expreſſa mentio habita eſt.*
13 *Verba doctiſsimi viri, quòd propriæ accipienda ſint.*
14 *Continuatio à remotis toleratur quãdo tituli intermedij pertinẽtes ſunt.*
15 *Coniunctio extremorum medio pertinenti non impeditur.*
16 *Incontinenti fieri dicitur, quod fit ex interuallo, ſi interuallum illud ad actum ſit neceſſarium.*
17 *Legata an dicãtur acceſſoria ad teſtamentũ, vbi Iaſ. & Crot. mordentur.*
18 *Acceſſorium non vitiatur principali vitiato, diuerſa annullationis ratione in acceſſorio militante.*

nu.3.& 7.fol. 30
Verborũ diſſonãtia aut diuerſitas in cortice,nõ nocet,qñ idẽ ſemper eſt effectus. Et quid de diuerſitate tẽporis aut loci.part. iiij.ſectiõe, ſed enim.n.11.f. 193
Verbũ,ratio,& mens, vnũ & idẽ operãtur. part.iiij.ſectione,materia iſta.nu.52.fol. 208
Vniuerſaliter loqui, plus eſt, quã generaliter aut indiffinitẽ.j.ſectione,viſo de verbis.n.73.f.49
Vniuerſitas eſt potẽtior & ditior priuatis. Et reſpublica ſoluẽdo ſemper eſt.par.4.ſectiõe, circa præmiſſa.nume.34.fol. 230
Vniuerſitas præſumitur legitimè cõgregata,ob tẽporis antiquitatẽ.num.41.fol. 128
Vniuerſitati licet ſit integrũ exigere onera:tamẽ cũ tali facultate cõiuncta eſt actio cõpetẽs contra forenſem ad ſolutionẽ ipſorũ onerũ,quę actio dicitur condictio ex lege.nu.36.fo.230
Volo,verbũ aptũ ad fideicõmiſſum.numer.176.& 178.fol. 302
Voluntas diſponẽtis vbi reſtringitur ad certũ actũ,ſi non valet, actus vt agitur, non valet vt valere poteſt.nu.44.fol. 264
Voluntas & poteſtas,actum perficiunt.par.j.ſectione,ampliatur nunc.num.52.fol. 36
In voluntatis declaratione fit retrotrahitio,etiam extremo,ad quod, inhabili. parte.j. ſectione,viſo de verbis.nu.40.fol. 45
Voluntatis declaratio facta cum vno,præiudicat quoad omnes. part.j.ſectione. viſo de verbis. num.46.fol. eod.
Voluntatis mutatio præſumi nõ debet:nullo interueniente facto cõtrario,ex quo illo arguatur.part.iiij. ſectione, materia iſta.num.115.fol. 220
Vſurarum deteſtatio,maximè in presbytero. part. iiij. ſectione, ſed enim.nu.13.fol. 191
Vxor an cogi poſsit ad deponendum contra maritum. Et quid de marito contra vxorẽ. part. j.ſectiõe,viſo de fam.n.17.f. 97
Vxor putatiua nũm perdat dotẽ, propter adulteriũ, ſicut vera. parte. iiij. ſectione, videamus modò.num.12.fol. 169

FINIS.

EXCVDEBAT
Hector Penet.

Regeſtum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z.
A B C D E F G H I K L M N O P
Q R S T V.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA